

Väino Rajangu: KUMU-I juba lasti hävitada kultuuri. Miks ooperimaja sama ei tohi?

See, et uuele ooperihoonele on lubatud rahastust veel enne põhivaidluste pidamist, näitab riigikogu saadikute kehva tööd. Viimasel ajal on järjekordselt tõusnud päevakorda Estonia hoonele juurdeehituse rajamise arutelu. Seda juurdeehitust kavandatakse suhteliselt hiljuti uuendatud pargi osa asemele, mis jääb Estonia hoone ja Pärnu maantee vahele. On neid, kes seda kava pooldavad ja on inimesi, kes on selle kava vastu. Missugune on täpselt see erinevate arvamuste vahekord, siinkirjutaja ütelda ei oska. Estonia juhid ja mitmed teised pooldavad juurdeehituse tegemist, Tallinna linna ja Kesklinna linnaosa juhid ning paljud on aga vastasleeris. Siinkirjutaja, jälgides aastaid erinevate hoonete ehitamistega esile tulnud probleeme, esitab mõningaid mõtteid kavandatud juurdeehituse kohta.

Vaja rahvusvahelist luba

Kavandatava juurdeehituse asukoht on UNESCO kaitse all oleva Tallinna vanalinna kaitsetsoonis ja seelses pinnases on kunagiste kaitseehitiste müüride osad. Kui juurdeehituse rajamine tahetakse ellu viia, siis on vastavast rahvusvahelisest institutsioonist vaja luba saada. Seni avaldatu põhjal on loa saamise lootus ebaselge.

Meil on vähemalt kaks näidet, kus luba jäi saamata. Baskini teater tahtis rajada Sauna tänavale olemasolevate hoonete vahele (sisehoovi) teatriruumid, kuid see kava ei saanud toetust ja jäi realiseerimata. Teine eitava seisukoha saanud projekt kandis rahvakeeles „Viru poja“ nime ja kujutas endast vanalinna poolsele alale hotellile juurdeehitust.

Samas on Tallinna linnateatri ehitus vanalinnas juba kaunis kaugele jõudnud, sellele objektile kätt ette ei pandud.

Kultuur hävitas kultuuri

Kadriru pargi serva ehitati kunstimuseum KUMU. Selle muuseumi hoone rajamiseks lammutati seal muinsuskaitse all olnud paekivihooned. Teiste sõnadega: kultuur hävitas kultuuri ja nii võidakse toimida ka Estonia juurdeehituse puhul.

Kõrvaltvaatajana on tekkinud arusaam, et Estonia juurdeehituse puhul on kõige kõvem argument see, et riigikogus on tehtud juurdeehituse ehitamiseks finantseerimise otsus. Otsuse olemasolu näitab ühelt poolt teatud ringkondade head lobitööd,

epl.delfi.ee

Tallinna Linnateater
Estonia teater
Teater

mille tulemusena tehti riigikogus poolikult ettevalmistatud küsimuses otsus.

Muidugi on riigikogu liikmed oma otsuste tegemisel vabad ja eks seda vabadust siis realiseeriti. Paljudele, sealhulgas siinkirjutajale, näitab see aga rahvasaadikute ebakvaliteetset tööd, mille käigus otsuse ettevalmistusprotsess jäi ühekülgseks. Selle ebakvaliteetse töö tulemusi näeme nüüd ajakirjanduses. Loogiline oleks olnud, kui vaidlused oleks toimunud enne otsuse vastuvõtmist. Aga eks populistlikke otsuseid ole ülepeakaela ka enne tehtud ja ilmselt tehakse ka tulevikus.

Sadamasse ei tule

Paljude tähelepanu on seotud juurdeehitusega ja nii on jäänud alternatiivvariantide leidmiseks vähem aega ning huvi. Tallinna Sadam tegi mõni aeg tagasi ettepaneku rajada ooperiteatri uus hoone mere äärde sadama kinnistule. Saan aru, et huvi selle koha vastu jäi ebapiisavaks. Nüüd tutvumiseks esitatud sadamaala detailplaneeringust ooperimaja ei leia.

Aastaid tagasi oli Pärnu maantee ja Süda tänava piirkonda kavandatud ooperiteatri uue hoone üle suur diskusioon. Tookord sellele kavale tõmbas suurima kriipsu peale piirkonnas kasvav hõlmikpuu.

Kui koostas raamatu „Reidi tee ehituslugu“, siis Tallinna Linnaplaneerimisameti arhiivis leidsin V. Künnapu, A. Padriku, M. Heido poolt 1994. aastal koostatud Narva mnt – Petrooleumi – Põhja-Magistraali – Bensiini tänavate vahelise maa-ala planeerimiskava (toimik 16940). See sisaldas ka ettepanekut rajada piirkonda ooperiteatri uus hoone. Nii et aeg läheb ja kui ei tule Estoniale juurdeehitust, siis järjest vähemaks jääb ka võimalikke kohti, kuhu uus ooperimaja rajada.